

[H. Larsen (Bjerre).]

I forbindelse med det lovforslag, der her er på tale, beder jeg derfor om, at de bornholmske undervisningsproblemer tages med i overvejelserne, således at vore skoler kan få den tilgang af lærere, som er nødvendig af hensyn til en forsvarlig undervisning.

Må jeg slutte med at sige, at netop nu vil en tilkendegivelse i retning af at placere en statsinstitution på Bornholm være af meget stor betydning for øen og dens trivsel. Også i dette høje ting ved man, hvilke problemer vi for øjeblikket slås med på vor ø, og ved et sådant håndslag fra det øvrige lands side ville meget være vundet.

Axel Kristensen: Der er et par forhold, jeg gerne vil drage frem. Det er ikke min hensigt at starte en almindelig skolediskussion, men jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. K. B. Andersen, at jeg synes, det er for tidligt at begynde at agitere for et tvungent 8. og 9. skoleår. Det frivillige 8. og 9. skoleår, vi har fået, har været en succes, ganske givet; tilgangen er vokset stærkere, end man havde ventet; men man skal vogte sig for at ødelægge den frivillige undervisning ved at tvinge en 3-4 eller 5-6 børn ind, som ikke vil undervises.

Der er lærermangel i selve byen København; det er der ikke på Frederiksberg, det er der ikke i Gentofte, og det er der vel heller ikke i Gladsaxe. Hvorfor? Fordi man i København har uhyre disciplinære vanskeligheder. Det almindelige samtaleemne blandt unge lærere er, at de ikke vil søge herind nu, og hvis det kniber med at klare de disciplinære vanskeligheder i 7. klasse, hvordan vil man så klare dem i 8. og 9. klasse? Skal nogle få, der ikke vil lære mere, have lov til at ødelægge undervisningen for dem, der gerne vil? Jeg har advaret stærkt imod at gøre det tvungent; man vil kunne gøre ubodelig skade derved. Vejen skal være åben for dem, der ikke var kloge nok til at ville have undervisning, da de var 15-16 år; den skal være åben for dem senere, når livet har lært dem, at de har brug for undervisning.

Vi er ikke uenige om, at der skal være den højst mulige uddannelse i den danske befolkning. Man kan vel trække en hest til vands, men man kan ikke tvinge den til at

drikke. Man kan tvinge 15—16-årige til at sidde i en klasse, men man kan ikke forhindre nogle få i at ødelægge undervisningen for alle dem, der gerne vil lære noget.

Det, jeg gerne vil sige noget om, er, at ud over de lærerkræfter, der går til seminarierne og til folkeskolen, går der mange til andre ting. Til den tekniske undervisning har vi ikke nogen rationel uddannelse af lærere, for vi har slet ingen, og det er tilfældigt, hvad man får; man bruger i høj grad også folkeskolelærere. Nu er de tekniske skoler blevet dagskoler, og der er startet en undervisning til uddannelse af tekniske assistenter, der til sin tid som voksne skal tage teknisk forberedelseseksamen, men der er desværre ikke nær nok tilgang. Det er et lille bitte antal, der er begyndt at læse til tekniske assistenter, i forhold til, hvad der er brug for. Jeg vil blive meget forbavset, hvis vi ikke om nogle år skal op på at uddanne 5 000-6 000 tekniske assistenter om året, der skal undervises i 2 år. Jeg tror ikke, jeg overdriver, når jeg siger, at 80 pct. af den undervisning, disse tekniske assistenter skal have, ikke er nødvendig. Man behøver ikke at være tekniker for at undervise i tegning, og man behøver ikke at være tekniker for at undervise i statistik og talbehandling og en hel masse andre ting. Vi skal have en rationel uddannet lærerstand, ellers får vi slet ikke den uddannelse frem, vi skal have. Hvis den skal dræne lærere væk fra folkeskolen, vil det påvirke prognosen en hel del.

Jeg henstiller meget indtrængende til den højtærede minister, at dette spørgsmål tages op. I teknikerkommissionen blev det henstillet, at der blev skabt seminarier herfor, helst knyttet til de almindelige seminarier for at skabe vekselvirkning. Det er ikke den højtærede undervisningsministers skyld, at der ikke er sket noget; det har sorteret under handelsministeriet hidtil, og der har ingen interesse været for denne sag i handelsministeriet. Jeg beder derfor om, at man nu virkelig tager det op hurtigst muligt, for ellers vil det skade denne undervisning, og det vil ikke blive det, det skulle, og det vil tære på det antal lærere, som skal være til rådighed for folkeskolen.

Der er endvidere blevet nævnt noget om lærere til gymnasierne. Jeg mener også, at